

УДК 7.035...1:785.1(043.83)
DOI 10.32461/2226-3209.2.2026.362372

Цитування:

Туріна О. А. Формування національного стилю камерно-інструментальної виконавської культури: сучасний науковий дискурс. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 2. С. 298–305.

Туріна Олена Андріївна,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри виконавських дисциплін №1
Київської муніципальної академії музики
імені Р. М. Глієра
<https://orcid.org/0009-0002-0972-5799>
[turinata124@gmail.com](mailto:turinatal24@gmail.com)

Turina O. (2026). Formation of the National Style of Chamber Instrumental Performance Culture: Contemporary Scientific Discourse. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 298–305 [in Ukrainian].

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Мета роботи – розкрити особливості формування національного стилю сучасної камерно-інструментальної виконавської культури крізь призму наукових здобутків українських мистецтвознавців. **Методологія дослідження** ґрунтується на комплексному підході, що поєднує історично-генетичний метод (для простеження еволюції виконавських традицій стилю), компаративний аналіз (для зіставлення національних та світових стильових тенденцій), системний аналіз для виявлення складових стилю української музичної культури, мистецтвознавчий аналіз (для аналізу творчої спадщини видатного українського композитора Мирослава Скорика, яка є знаковою в культурно-мистецькому середовищі сучасної України), герменевтичний метод для осмислення інтерпретації засобів виразності, що формують національну специфіку камерно-інструментального виконавського стилю та системно-культурологічний підхід для осмислення виконавської культури як цілісного феномену в межах сучасного наукового дискурсу. **Наукова новизна.** Вперше окреслено етапи формування національного стилю у вітчизняному камерно-інструментальному виконавстві крізь призму сучасних наукових студій. **Висновки.** Виконавську культуру визначено як поліфункціональне явище, що дає змогу розглядати камерно-інструментальну сферу не лише як результат опанування технічних навичок, а й як складний комплекс взаємодії когнітивно-творчих здібностей музиканта та художньо-образної сфери музичного матеріалу.

Ключові слова: музичний стиль української культури; камерно-інструментальне виконавство; музично-виконавська діяльність; виконавська культура скрипаля; національний стиль.

Turina Olena, Candidate of Art Studies, Associate Professor, Department of Performance Disciplines No. 1, Reinhold Moritzovich Glière Kyiv Municipal Academy of Music

Formation of the National Style of Chamber Instrumental Performance Culture: Contemporary Scientific Discourse

The purpose of the work is to reveal, through the prism of the scientific achievements of Ukrainian art scholars, the peculiarities of the formation of the national style of contemporary chamber instrumental performance culture. **The research methodology** is based on a comprehensive approach that combines the historical-genetic method (to trace the evolution of performance traditions), comparative analysis (to compare national and global stylistic trends), system analysis to identify the components of the style of Ukrainian musical culture, art studies analysis (to analyse the creative heritage of the outstanding Ukrainian composer Myroslav Skoryk, which is significant in the cultural and artistic environment of contemporary Ukraine), and a system-cultural approach (to comprehend performance culture as an integral phenomenon within the framework of contemporary scientific discourse). The hermeneutic method is also applied to interpret the means of expression that shape the national specificity of the chamber instrumental style. **Scientific novelty.** For the first time, an attempt has been made to trace the stages of the formation of the national style in domestic chamber instrumental performance through the prism of contemporary scientific studies. **Conclusions.** Performance culture is defined as a multifunctional phenomenon that makes it possible to consider the chamber instrumental sphere not only as a result of mastering technical skills, but also as a complex interaction of the musician's cognitive and creative abilities and the artistic-imagery sphere of the musical material.

Keywords: musical style of Ukrainian culture; chamber instrumental performance; musical performance activity; violinist's performance culture; national style.

Актуальність теми дослідження. Дискурс сучасного етапу розвитку українського суспільства отримав новий імпульс глибинних трансформацій в умовах напруження державної культурної політики. Реформи, спрямовані на форми збереження самобутніх традицій та культурно-історичних цінностей, створюють фундамент для формування громадянського суспільства європейського зразка (Про схвалення Довгострокової стратегії розвитку, 2016). Пріоритетним вектором цього поступу є відтворення базових духовних констант національного мистецтва, що передбачає активну інтеграцію України в європейський культурний простір.

У контексті чинних стратегій реформування мистецької освіти особливого значення набуває роль митця як ключової постаті у створенні та поширенні національного музичного продукту. Це актуалізує необхідність теоретичного осмислення та практичного втілення національного стилю в камерно-інструментальній виконавській культурі. У сучасному науковому дискурсі ця проблема постає не лише як питання естетики, а і як стратегічне завдання утвердження національної ідентичності в умовах глобалізації. Саме тому дослідження механізмів формування національного стилю крізь призму взаємодії традиції та новаторства є критично важливим для сучасної мистецтвознавчої науки.

Аналіз досліджень і публікацій. В українському мистецтвознавстві щодо визначення особливостей формування національного стилю музичної культури, яка є багаторівневим сучасним феноменом та інтегрує як вектори особистісного композиторського та сольного-ансамблевого розвитку музичної мови, так і фундаментальні професійні засади виконавського стилю художнього мислення, приділено певну увагу дослідників.

В межах аналізу оголошеної проблеми ми базуємось на дослідженнях О. Бугайової «Мова як код національного світогляду...», де авторка наголошує, що «мова посідає важливе місце в системі цінностей кожного народу. Відображаючи культурні процеси, вона активно на них впливає, є ключовим чинником культурного розвитку народу. Кодуючи колективні знання про навколишню реальність, способи її пізнання, мова забезпечує спадкоємність між минулим і сучасністю, є своєрідним генетичним кодом нації» [6, 212]. Ми наголошуємо, що стиль є

системою відношень мови музики до її змісту та соціокультурних збудників і резонансів. Він гармонізує ці відношення, вибудовує їх, визначаючи пріоритетність. Подібний до надчутливого локатора, він наче вловлює духовні вимоги часу і проектує їх на весь внутрішньомузичний гармонійний устрій. Розширюючи твердження, висловлені різними авторами, ми пропонуємо нове наукове міждисциплінарне зіставлення, а саме: національно-музична мова безумовно посідає важливе місце в системі цінностей кожного народу, а також і української нації. А відображаючи духовні суспільні процеси, національна музична мова активно на них впливає і є ключовим чинником культурного розвитку музичної творчості в різних мистецьких формах та кодах. Тому характерними для сучасного українського камерно-інструментального виконавства є жанрові варіації національної мелодики (фольклору), які насичуються образною кристалізацією стилю. Окремо наголошуємо, що камерно-інструментальне різножанрове музикування функціонує в умовах постійного експерименту, але головне, що є ритмічна періодичність повернення до своїх витоків (історично-фольклорних та інших артефактів у творчості як окремих композиторів та виконавців, так і великих національних академічних та аматорських колективів).

Дослідниця О. Афоніна розглядає тему алузії та ремінісценції у програмній музиці та виявляє історично-теоретичні аспекти музичної науки, які розкривають стильові тенденції музичного виконавського мистецтва. Виокремлюючи значення композиторської творчості та особливості проявів національного стилю їх музичної інтерпретації, авторка підкреслює потребу уваги до цієї проблеми українського музикознавства. Надає висновок, що завдяки суспільній роботі над професійною якістю музичної освіти, поліпшиться стан української виконавської інструментальної школи та сформується відповідне відношення до національного стилю в інструментальній музиці. Мистецькі практики в науковому дискурсі: інтеграція освіти, культури й творчості О. Афоніна надає наукові гіпотези відповідно до ролі в соціокультурному просторі творчості українських і зокрема київських митців, акцентуючи увагу на те як їх інтерпретації впливають на формування національного стилю камерно-інструментальної виконавської культури в ХХІ столітті, що спрямовує увагу суспільства на контекст – культурна пам'ять та

національна ідентичність та важливість показу сучасного мистецтва в теорії та практиці [2, 1–5].

Підкреслимо, що у формуванні національного стилю камерно-інструментальної культури важливу роль відіграють сучасні музичні жанри та стилі, які поширюються завдяки їх широкій популяризації у національних програмах, у конкурсно-фестивальному русі, у практично-виконавській роботі учнів і студентів під час навчально-концертного виконавського процесу на рівні інтерпретації творів світового та особливо українського репертуару.

В цьому контексті сучасна теорія музичної педагогіки, як окремого виду стилю майстерності переконливо свідчать про те, що одним з провідних засобів виховання та формування індивіда є музичне мистецтво та його унікальні жанрові модифікації виконавсько-концертних комунікацій.

Тому виконавську культуру ми окреслюємо як поліфункціональне явище, що дає змогу розглядати камерно-інструментальну сферу творчості не лише як результат опанування технічними виконавськими навичками, а й як складний комплекс взаємодії когнітивно-творчих здібностей музиканта досягнути глибинність художньо-образної сфери національного стилю музичного репертуару.

Наприклад, у статті «Сучасне мистецтво в теорії та практиці» О. Афоніна підкреслює значення фольклору й позиції національного виконавського стилю для струнно-смичкового виконавства. Прикладом стає аналіз музичних творів з використанням таких понять як «коди культури» і «подвійне кодування в мистецтві» [4, 11]. Власне, такий підхід дозволяє виокремити код як музично відому інформацію, приміром, мелодію українських пісень. Далі за текстом: «мелодійний лаконізм і темброві яскравість алюзійно нагадує багато як класико-романтичних новел, так і фольклорних зразків» [3, 49]. Авторка звертає увагу і на фольклор як джерело інновацій й збереження культурної ідентичності, що виявляється в інтеграції традиційних мотивів у жанрових практиках...служує основою для музичного новаторства, забезпечує зв'язки із традицією та сучасністю, сприяючи культурній комунікації, збереженню автентичності в умовах глобалізації. Ці позиції розкривають умови формування національного стилю камерно-інструментальної виконавської культури [8–11].

Представлений аналіз наукової літератури засвідчує високий інтерес дослідників до окремих аспектів обраної проблеми, проте цілісне осмислення формування національного стилю камерно-інструментального виконавства в контексті сучасного мистецтвознавчого дискурсу все ще потребує системного узагальнення. Тому нашою метою є дослідження є наповненість сучасного наукового дискурсу до цього питання.

Мета роботи – крізь призму наукових здобутків українських мистецтвознавців розкрити особливості формування національного стилю сучасної камерно-інструментальної виконавської культури.

Виклад основного матеріалу. У сучасному мистецтвознавчому дискурсі формування національного стилю постає як фундаментальний чинник утвердження культурної ідентичності та професійної цілісності виконавської національної музичної школи. У цьому контексті особливої актуальності набуває взаємозв'язок між методичними підходами та становленням національних ознак скрипкової культури, що безпосередньо впливають на фахову підготовку майбутнього скрипаля-ансамбліста камерно-інструментального виконавства та її стилістики. Ці тенденції розкривають потенціал скрипаля через специфічні психологічні якості музичного мислення де спостерігається перевага великих форм, висвітлення інструментальної фактури й гармонії, ускладненість ритмічної організації. Ефективність реалізації цього потенціалу критично залежить від професійного рівня музикантів-педагогів, здатних забезпечити досконалий фаховий розвиток національного стилю камерно-інструментального скрипкового виконавства. Відтак, оптимальною навчальною моделлю має стати наукове обґрунтування впливу особистісних характеристик митця на процес його професіоналізації. Це створює засади для розробки системної методики, орієнтованої на досягнення світового рівня виконавської діяльності при збереженні музичної стилістики.

У науковій літературі професійна українська скрипкова школа досліджувалася багатьма дослідниками: (В. Стеценко, В. Зельдис, Д. Мельник, О. Пархоменко, Б. Півненко, О. Спренціс, В. Федоришин, І. Фрайт та ін.).

Простежимо динаміку вітчизняного наукового дискурсу у фокусі уваги якого перебуває взаємодія скрипкового з камерно-інструментальним виконавством, що по-суті є унікальної краси творчим поєднанням. Сучасний науковець І. Фрайт у своїй роботі «Методика формування виконавської

майстерності скрипаля у педагогічній діяльності Георгія Павлія підкреслює що: «скрипкове виконавство проявляє себе в академічній, фольклорній, естрадно-джазовій та інших традиціях ... змін вимагає і зміст навчання, який має відображати сучасні підходи в освоєнні інструмента» [12, 119]. Дослідниця О. Андрейко відзначає, що постать музиканта символізує нестримне бажання до вдосконалення, прогресу, пошуку духовного у процесі досягнення мистецького професіоналізму. У науковій роботі «Виконавська культура скрипаля: теорія і методика формування» дослідниця, порушуючи проблему підбору репертуару як актуальної на сучасному етапі розвитку скрипкового мистецтва, окремо наголошує на вільному відборі репертуару. Зокрема, автор відзначає, що організацію навчального матеріалу необхідно проводити у такий спосіб, щоб умовно студент сам вибирав музичний репертуар, визначав вид і форму його художньо-технічного опрацювання [1]. В свою чергу дослідниця Д. Шевченко виокремлює, що збагачення репертуару творами різних стилів та епох вимагає розвитку нових підходів до стилю інтерпретації.

Ми погоджуємось з думкою авторів та пропонуємо на перший план поставити рівень професійних вимог до окремих періодів професійної підготовки інструменталіста. Бо формування творчої особистості скрипаля здійснюється під впливом трансформаційних художніх процесів репертуарної політики, які відбуваються у камерно-інструментальному мистецтві. В цьому контексті важливою складовою є значимість національної музичної культури та її унікального стилю, який при його осмисленні спонукає до розвитку емоційно-ціннісного компоненту свідомості до професійного інтересу (через музичний репертуар або музичний продукт).

У різноманітних формаціях музичного мистецтва стиль існує у значній, а, можливо, навіть нескінченній кількості творчих площин, які утворюються шляхом взаємодії різних історичних, національних, професійних та інших факторів, заломлюючись через особливості індивідуального світосприйняття знаходячи відображення у діяльності музиканта незалежно від сфери його творчих пошуків власного стилю.

Нині камерно-інструментальне виконавство переживає значний розвиток рівня сучасних

виконавських технік. Композитори використовують нові методи звуковидобування, включаючи «поштовхи», «тертя» та інші нетрадиційні прийоми, що віддзеркалюють стильові й жанрові перетворення індивідуальної манери музичної мови композитора. Віртуозність характеризується використанням широкого спектра інструменту – від найвищих до найнижчих звуків, швидко-розгорнутих пасажів, техніки гри на рівні дрібних відтінків. Виконавські манери сучасних творів потребують інтерпретаційної сміливості, де стиль та техніка змішуються, а сама інтерпретація стає важливішою за академічні виконавські традиційні вимоги та зводиться до експериментів з тембрами, динамікою, ритмами та навіть формами.

Аналізуючи функцію музики, науковці виокремлюють її розважальну роль. Погоджуючись з твердженням Теодора Адорно, який наголошував на споживацькому ставленні людини до музики – як до розваги, а не як до високого мистецтва. Ми підкреслюємо, що музика є *голосом* нації маючи свій національний стиль *вислову*. Музичне мистецтво є чинником творчої соціалізації музиканта - це найвищий щабель суспільно-культурної адаптації, яка втілюється в художній формі творчої організації вільного часу та у спільній художньо-естетичній діяльності [11]. В наш час саме камерно-інструментальне виконавське мистецтво, як продукт з яскравою характеристикою національного стилю і є таким формуючим чинником.

Зазначимо, що контекст музичного стилю проявляється у художньому використанні образних ідей, мотивів, які ідентифікуються з конкретною нацією, епохою, це особливі мелодії, ритми, гармонії тощо. Знаковим є поширення в творчому процесі інтересу професійних музикантів до традицій народного музикування зокрема на скрипці, що тісно пов'язані з активним використанням фольклору в музичних експериментах, звернення до змішаної гармонічної техніки тощо.

Отже, можемо припустити, що всеохопність українського музичного мистецтва поняттям «стиль» виявляє себе на декількох рівнях: на рівні історичної спадщини (наприклад Великі стилі, академізм); на рівні національної своєрідності художньої творчості; на рівні стильових особливостей художніх напрямів та течій; на рівні індивідуальних художньо-музичних вподобань; використання інструментарію та ін. Слід зазначити, що провідні сучасні українські

митці, композитори в своїй творчості звертаючись до поєднання професійної і народної музики, виробили особливі естетичні засоби творчості, які вирізняються з поміж інших своїм стилем.

Звертаючись до наукових пошуків культурологині С. Садовенко, ми виокремимо рецензію на книгу за редакцією Г. Карась в творі «Творче життя як крапля роси» зазначено, що «багатогранність української національної культури складається з синергії унікальності й різноманіття регіональних локусів, рушійною силою яких постає активна неординарна людина» [9, 303]. В іншій праці авторка підкреслює, що «троїсті музики надихали композиторів, художників на створення творів, що відображають народні музичні традиції як феномена національної музичної культури у сучасному соціокультурному вимірі, обґрунтуванні їх ролі у збереженні національної ідентичності та обрядовості, зокрема, в умовах глобалізаційних процесів» [10, 39]. Л. Соколюк, І. Фрайт також виокремлюють важливість таких тенденцій [12].

Звернемо увагу, що до головних ознак національного музичного стилю відносяться історично-культурологічні процеси – шляхи професійного й аматорського розвитку основних музичних сфер українських регіонів музичного виконавства та композиторської творчості, вокально-інструментального та камерно-інструментального музикування, гастрольно-концертної діяльності музично-театрального простору (у формах різноманітних творчих проєктів та комунікацій), напрямків репертуарної політики фахової музичної освіти та концертних комунікацій.

Наголосимо, що кожна національна культура має свої індивідуально-неповторні риси духовного досвіду, що закріплюються в образній мові кожного з видів мистецтва, утворюючи національний художній (або музичний) стиль. Орієнтація на *Геніїв* завжди має велике значення для культури нації у вияву стилю. Тому вивчення творчого доробку унікальних українських майстрів музичного мистецтва є *професійною школою мистецького життя* для виховання молодих музикантів, які з перших кроків знаходяться в стані постійного пошуку індивідуального виконавського стилю. До таких особливих феноменів в українській музичній культурі перехідного періоду знакових у камерно-інструментальній музиці можна віднести «Український квінтет» Б. Лятошинського присвячений трагічним подіям війни. Теми

твору побудовані на інтонаційних джерелах фольклору – плачах, думах, історичних баладах. В певні періоди української історії цей твір стає актуальним.

Підкреслимо, що в культурно-мистецькому середовищі знаковою для сучасної України є творчість геніального композитора та видатного діяча культури Мирослава Скорика. Беручи до уваги національний музично-культурний вектор дослідження, запропонований С. Садовенко екстраполюємо його на аналіз камерно-інструментальної творчості Мирослава Скорика. Музика композитора, глибоко вкорінена в український фольклор, трансформує його елементи в інтелектуально насичену художню систему, сповнену національної ментальності та філософської глибини, які віддзеркалюють стильові й жанрові перетворення індивідуальної манери композитора. Його творчість стала символом модерної української камерно-інструментальної музики де стиль поєднує карпатський фольклор, неоромантизм та джазові інтонації. Найвідоміші твори – «Мелодія», опера «Мойсей», балет «Повернення Батерфляй», музика до фільму «Тіні забутих предків» та інші знані у Світі твори автора. Талант та яскрава творча особистість композитора захоплює шанувальників української музики. Мелодійність, національна забарвленість його камерної музики, ритмічність та сучасність музичної мови – це риси творчості Митця. Зокрема цінними для української науки є його мистецтвознавчі дослідження, зокрема монографія «Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття» де ми знаходимо, серед іншого, дослідження основ музичної стилістики.

Мирослав Скорик належить до покоління Митців, які внесли ознаки авторського стилю в українську музичну культуру, орієнтуючись та проявившись у стильовому відношенні, з одного боку, на авангардних пошуках (В. Сильвестрова, Є. Станковича та ін.), а з іншого – зацікавленням архаїкою національного фольклору підкреслюють О. Берегова, М. Гордійчук, Л. Кияновська, Ю. Щириця та інші дослідники його творчості.

Улюбленим камерно-інструментальним твором широкого кола українців в ХХІ століття стає інструментальний твір «Мелодія», що згодом зажив самостійним творчим життям, причому в різних виконавських варіантах: для віолончелі соло в інтерпретації О. Пірієва, для скрипки -

Б. Півненко; варіантами даного твору є різноманітні виклади та інтерпретації цієї мелодії для різних інструментів у супроводі фортепіано; у оригінальній оркестровці для малого симфонічного В. Федоришина. До шанування «Голодомору» було створено версію поезії до цієї мелодії, і вона вже існує у стилістиці жанрів популярної музики у виконанні О. Білозір та інших естрадних виконавців. Цей твір можна почути в класах музичних шкіл, у виконанні вуличних музик та з підмостків театральної сцени. І на останок – «Мелодія» стає інтонаційним символом України 80-х рр. ХХ ст.

Рис. 1. За диригентським пультом народний артист України Мирослав Скорик

Рис. 2. «Київська Камерата» під орудою Валерія Маюхіна. Твір М. Скорика «Мелодія». Соло скрипки – Богдана Півненко

Підкреслимо, що стильова та жанрова палітра творчості Маєстро відлунується в «Мелодії» поєднанням схвильованості, задушевності, ліричного роздуму. Підтвердженням цих вражень стає приклад унікальної інтерпретації звучання твору у виконанні академічного хору під орудою Юлії Ткач.

Стильовим новаторством в творчому доробку Майстра є «Карпатський концерт» для симфонічного оркестру. За висловом дослідниці Л. Кияновської, народнопісенне ядро істотно інтелектуалізовано, доповнене і переосмислене крізь призму численних інших стилістичних тенденцій, через ідею джаз-імпровазації та експресії барокової концертності [8].

Співпраця М. Скорика з С. Параджановим над художнім кінофільмом «Тіні забутих предків» за повістю М. Коцюбинського стає зразком національного стилю поетичного кіно (Калашник, 1999).

Цінним для становлення українського камерно-інструментального (зокрема скрипкового) виконавства та його стилю є суспільна робота Маєстро у складі журі Першого в Україні міжнародного скрипкового конкурсу імені Д. Ойстраха, що відбулась за запрошенням президента конкурсу Народного артиста України О. Злотника та директора конкурсу І. Курилів. Для Першого та Другого конкурсних турів Мирославом Скориком було створено обов'язкові твори для скрипки це: «Карпатська рапсодія» та «Поєма», що полюбилися учасникам цих міжнародних конкурсів підкреслює Г. Конькова. Лауреат Першої премії конкурсу, скрипалька Камію Маюко (Японія) з хвилюванням розповідала про її захопленість незвичними інтонаційними співзвуччями «Карпатської рапсодії», стилем музичної мови, її виконавськими знахідками та власними відкриттями краси українського мелосу під час роботи над цим твором [8].

Унікальним за своєю стилістикою є оркестрові транскрипції «24 каприсів» Н. Паганіні, Фантазія на теми пісень «Бітлз» та інші твори. Разом з тим ґрунтовні знання скрипкової специфіки, фактури та засобів виразності є одним із важливих факторів створення М. Скориком якісних зразків камерно-інструментальних творів для скрипки які також входили до репертуару таких відомих солістів як М. Сук, О. Слободяник, В. Вінницький та ін. [7, 2–9].

Зазначаємо, що в ХХІ столітті сформований широкий спектр професійно-художньої інтерпретації і практичне втілення одноосібних трактувань популярних національних творів відкриває перспективи для більш глибокого аналізу ролі творчої особистості в музичному камерно-інструментальному виконавстві та важливості культурних зв'язків між індивідуально-суспільними та національно-інструментальними ознаками стилю у цьому процесі.

Наукова новизна статті полягає в тому, що в ній уперше окреслено етапи формування національного стилю у вітчизняному камерно-інструментальному виконавстві крізь призму сучасних наукових студій.

Висновки. Узагальнення результатів огляду наукової літератури та системний аналіз складових стилю української музичної культури, її педагогічних і виконавських традицій (зокрема скрипкової школи)

дозволили констатувати, що камерно-інструментальна виконавська культура є багаторівневим феноменом. Вона інтегрує в собі як вектори особистісного сольо-ансамблевого розвитку музиканта, так і фундаментальні професійні засади формування стилю камерно-інструментальної виконавської художньої діяльності. Її окреслено як поліфункціональне явище, що дає змогу розглядати камерно-інструментальну сферу не лише як результат опанування технічних виконавських навичок, а й як складний комплекс взаємодії когнітивно-творчих здібностей музиканта та художньо-образної сфери музичного матеріалу за стилем.

Встановлено, що багатогранність виконавської культури сучасного музиканта зумовлена її структурою. Виокремлення професійно-пізнавального, навчально-мотиваційного, особистісно-креативного та комунікативного компонентів дозволяє оцінити якість художньої діяльності не лише за технологічними, а й за емоційно-естетичними критеріями стилю.

Запропоновані параметри є підґрунтям для самооцінки музиканта та усвідомлення ним рівня власної фахової відповідності. Це стає визначальним фактором постійного самовдосконалення, необхідного для глибинної інтерпретації творів та ефективної взаємодії зі слухачем. Такий цілісний підхід сприяє професіоналізації знань про національне камерно-інструментальне мистецтво як інтегративного феномену у контексті світового культурно-мистецького простору

Виявлено, що явище суспільно-концертного прояву національного стилю втілюється (художньо та практично) у творчості Мирослава Скорика в українському камерно-інструментальному мистецтві кінця ХХ початку ХХІ ст., задіюючи український мелос, професійну композиторську та виконавську діяльність як опорні фактори. Отже, український стиль сучасної камерно-інструментальної музики має оригінальну, пізнавану, виразно-національну забарвленість художнього викладу звучання і є нескінченним творчим процесом.

Література

1. Андрейко О. І. Теорія та методика формування виконавської культури скрипаля у вищих мистецьких навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2014. 44 с.
2. Афоніна О. С. Сучасне мистецтво в теорії та практиці. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2021. № 1. С. 48–52. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2021.229550>.
3. Афоніна О. С. Фольклорні і джазові практики у сучасному культурологічному дискурсі. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. 2025. Вип. 30. С. 7–13. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/culturology/article/view/464/457> (дата звернення: 01.03.1016).
4. Афоніна О. С. Коди культури у сучасній музичній творчості. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2022. № 1. С. 111–116. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/Akademiia/Vydannia/Visnyk_NAKKKIM_1_2022_DOI.pdf (дата звернення: 01.03.1016).
5. Афоніна О. С. Скрипкове мистецтво в побутовому жанрі польського образотворчого мистецтва кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. Вип. 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.6.1>.
6. Бугайова О. І. Мова як код національного світогляду: лінгвоментальні аспекти. *Українська сучасна гуманітаристика: виклики та стратегії розвитку* : колективна монографія / уклад. В. А. Сіверс, О. Ф. Стаднік. Київ : НАКККІМ, 2025. С. 212–232. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/6166> (дата звернення: 01.03.1016).
7. Кияновська Л. О. *Мирослав Скорик: творчість митця у дзеркалі епохи* : монографія. Львів : Сполом, 1998. 216 с.
8. Конькова Г. В. «На березі життя» Олександр Злотник. *Діалоги з майстрами*. Київ : Укр. центр видав. та реклам., 2008. С. 194–198.
9. Садовенко С. М. Багатогранність української національної культури як синергія унікальності й різноманіття регіональних локусів: індивідуальні онтологічні хронотопи буття : рецензія на книгу за редакцією доктора мистецтвознавства, професора Ганни Карась «Творче життя як крапля роси». *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 3. С. 303–307. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/Visnyk_2024_3.pdf (дата звернення: 01.03.1016).
10. Садовенко С. М. Народні ансамблі трієстих музик як феномен української традиційної музичної культури та чинник збереження національної ідентичності в умовах глобалізаційних процесів. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 36–45. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338817>.
11. Туріна О. А. Культурно-мистецьке середовище як засіб формування творчої та здорової особистості. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 10. С. 92–101. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5165/Kravchenko_Zbirka_tez_19_10_23.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 01.03.1016).

12. Фрайт І., Чорний Ю. Методика формування виконавської майстерності скрипаля у педагогічній діяльності Георгія Павлія. *Молодь і ринок*. 2022. № 1. С. 118–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2022_1_23 (дата звернення: 01.03.1016).

References

1. Andreiko, O. I. (2014). *Theory and methodology of forming the performance culture of a violinist in higher art educational institutions* (Extended abstract of Doctor's thesis). National Pedagogical Dragomanov University [in Ukrainian].
2. Afonina, O. S. (2021). Contemporary art in theory and practice. *Visnyk of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts*, 1, 48–52. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2021.229550> [in Ukrainian].
3. Afonina, O. S. (2025). Folklore and jazz practices in contemporary culturological discourse. *Visnyk of Mariupol State University. Series: Philosophy, Cultural Studies, Sociology*, 30, 7–13. <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/culturology/article/view/464/457> [in Ukrainian].
4. Afonina, O. (2022). Cultural codes in contemporary musical creativity. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 1, 111–116. Retrieved from: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/Akademiia/Vydannia/Visnyk_NAKKKIM_1_2022_DOI.pdf [in Ukrainian].
5. Afonina, O. (2023). Violin art in the household genre of Polish fine arts of the late 19th – early 20th century. *Ukrainian Art Studies Discourse*, 6, 6–14. <https://doi.org/10.32782/uad.2023.6.1> [in Ukrainian].
6. Buhaiova, O. (2025). Language as a code of national worldview: Linguoamental aspects. In V. A. Sivers & O. F. Stadnik (Compilers), *Ukrainian contemporary humanities: Challenges and development strategies* (pp. 212–232). NAKKKiM Retrieved from: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/6166> [in Ukrainian].
7. Kyianovska, L. O. (1998). *Myroslav Skoryk: The artist's creativity in the mirror of the epoch*. Spolom [in Ukrainian].
8. Konkova, H. V. (2008). “On the shore of life” Oleksandr Zlotnyk. In *Dialogues with masters* (pp. 194–198). Ukrainian Centre of Publishing and Advertising [in Ukrainian].
9. Sadovenko, S. M. (2024). The multifaceted nature of Ukrainian national culture as a synergy of uniqueness and diversity of regional loci: Individual ontological chronotopes of existence. Review of the book edited by Hanna Karas *Creative life as a dewdrop. Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 303–307. Retrieved from: https://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/Visnyk_2024_3.pdf [in Ukrainian].
10. Sadovenko, S. M. (2025). Folk ensembles of triple musicians as a phenomenon of Ukrainian traditional musical culture and a factor in preserving national identity under globalization processes. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 2, 36–45. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338817> [in Ukrainian].
11. Turina, O. A. (2004). Cultural and artistic environment as a means of forming a creative and healthy personality. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 10, 92–101. https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5165/Kravchenko_Zbirka_tez_19_10_23.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
12. Fraйт, І., & Чорний, Ю. (2022). Methodology of forming violinist performance mastery in the pedagogical activity of Heorhii Pavlii. *Youth and Market*, 1, 118–123. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2022_1_23 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 02.03.2026
Отримано після доопрацювання 03.04.2026
Прийнято до друку 14.04.2026
Опубліковано 26.05.2026